

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2022/1771**z dnia 4 maja 2022 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) za rok budżetowy 2020**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego za rok budżetowy 2020,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0100/2022),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽¹⁾ ostateczny budżet Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego na rok budżetowy 2020 wyniósł 96 724 337,95 EUR, co stanowi nieznaczny spadek o 0,07 % w porównaniu z 2019 r.; mając na uwadze, że budżet Agencji pochodzi w całości z budżetu Unii;
- B. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy 2020 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) Trybunał Obrachunkowy stwierdza, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji jest wiarygodne oraz że operacje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa z satysfakcją, że wysiłki związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2020 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania budżetu wynoszącego 98,89 %, co oznacza lekki spadek o 0,33 % w porównaniu z rokiem 2019, oraz że wskaźnik wykonania środków na płatności wyniósł 96,08 %, co oznacza również nieznaczny spadek o 0,36 %;
2. na podstawie uwag Trybunału zauważa, że w ciągu ostatnich czterech lat Agencja odnotowała wysoki wskaźnik opóźnień w płatnościach, a w 2020 r. problem ten dotyczył 11 % płatności; zauważa, że opóźnienia w płatnościach za 2020 r. zmniejszyły się o 7 % w porównaniu z 18 % opóźnionych płatności w 2019 r.; zauważa, że liczba opóźnionych płatności za 2020 r. nadal obejmuje zaległości w opóźnionych płatnościach, które zostały „przeniesione” z 2019 r.; zauważa, że bez wyżej wspomnianego nagromadzenia opóźnień w płatnościach płatności dokonane w terminach późniejszych niż terminy przewidziane prawem i związane z działaniami w 2020 r. wynoszą 3 %; zauważa, że większość opóźnionych płatności dotyczyła zwrotu kosztów podróży dla uczestników warsztatów; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Agencji, w której stwierdzono, że płatnościami zajmuje się teraz większa liczba pracowników, aby w 2020 r. możliwe było pełne rozliczenie zaległości z 2019 r.; zauważa, że Agencja postanowiła również zbadać możliwość outsourcingu zwrotu kosztów ponoszonych przez ekspertów i uczestników warsztatów do Urzędu Administracji i Wypłacania Należności Indywidualnych Komisji; ponownie podkreśla potrzebę zajęcia się problemem opóźnień w płatnościach oraz zmniejszenia ryzyka finansowego i ryzyka utraty reputacji opisanego przez Trybunał;

Wydajność

3. z zadowoleniem przyjmuje strategię Agencji na lata 2020–2024, która umożliwi jej realizację zadań w zakresie nadzoru morskiego, bezpieczeństwa i ochrony, a jednocześnie skutecznie przyczyni się do realizacji unijnych priorytetów cyfrowych i środowiskowych; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności opracowanie przez Agencję – wraz z Europejską Agencją Środowiska – pierwszego sprawozdania na temat środowiska w europejskim transporcie morskim, gromadzącego zweryfikowane informacje na temat śladu środowiskowego działalności żegludowej; pochwała stałe usprawnianie przez Agencję systemu THETIS-MRV i podkreśla, jak ważne jest przyznanie EMSA uprawnień i zasobów niezbędnych do monitorowania sprawozdawczości na temat emisji ze statków; przyjmuje z zadowoleniem w szczególności fakt, że drugi rok z rzędu EMSA zgromadziła dane dotyczące emisji CO₂ ze statków o pojemności powyżej 5 000 GT eksploatowanych na wodach UE i podała te informacje do wiadomości publicznej w czerwcu 2020 r. w odniesieniu do 12 000 statków dzięki systemowi THETIS-MRV; zwraca ponadto uwagę, że dzięki dodatkowym możliwościom Agencja mogłaby odgrywać jeszcze ważniejszą rolę w ograniczaniu sektorowych emisji gazów cieplarnianych oraz w łagodzeniu innych zagrożeń dla środowiska związanych z żeglugą;

(¹) Dz.U. C 114 z 31.3.2021, s. 75.

4. zauważa, że Agencja stosuje kluczowe wskaźniki skuteczności działania do pomiaru realizacji swojego rocznego programu prac; zauważa, że okresowa ocena Agencji jest głównym instrumentem służącym do oceny wartości dodanej wynikającej z jej działalności;
5. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Agencji na rzecz przyczynienia się do realizacji europejskiego zielonego programu na rzecz transportu morskiego poprzez wzmocnienie zdolności UE w zakresie ochrony środowiska morskiego, zarządzania zmianą klimatu, w tym poprzez przejście na zrównoważoną mobilność, przy udziale transportu morskiego odzwierciedlonym w strategii na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności przyjętej w grudniu 2020 r., w której zapowiedziano, w towarzyszącym jej planie działania, przegląd mandatu EMSA; podkreśla, że przepisy dotyczące bezpieczeństwa morskiego i ochrony środowiska są aktualizowane równoległe z rozpoczęciem przeglądu mandatu EMSA; ponadto podkreśla rolę, jaką EMSA mogłaby odegrać w zwiększaniu zdolności w zakresie oceny ryzyka w dziedzinach związanych z bezpieczeństwem, w tym w odniesieniu do rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych; w związku z tym podkreśla, że konieczne może być dokonanie odpowiednich dostosowań w mandacie EMSA, aby zapewnić Agencji możliwość zwiększenia jej wsparcia, ewentualnie w połączeniu ze środkami budżetowymi;
6. przyjmuje z zadowoleniem w szczególności fakt, że rola Agencji w zakresie pomocy w ocenie i weryfikacji wdrażania prawodawstwa UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego wzrosła na przestrzeni lat wraz z zapotrzebowaniem na wsparcie dla Komisji i Urzędu Nadzoru EFTA, które ma nadal rosnąć, co odzwierciedla jego priorytetowy charakter na szczeblu UE;
7. z zadowoleniem przyjmuje szybkie rozszerzenie usług programu Copernicus w zakresie nadzoru morskiego, zarówno pod względem liczby obsługiwanych organizacji, jak i dostarczanych produktów w zakresie nadzoru naziemnego;
8. z zadowoleniem przyjmuje pomoc Agencji dla Komisji i państw członkowskich w dążeniu do uproszczenia, harmonizacji i racjonalizacji formalności sprawozdawczych;
9. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w trzecim pełnym roku prowadzenia przez EMSA operacji z wykorzystaniem zdalnie kierowanych bezzałogowych systemów powietrznych Agencja rozbudowała swoje usługi w tej dziedzinie do 944 dni operacyjnych (1 372 godzin lotu) w zakresie funkcji straży przybrzeżnej i wspierania państw członkowskich i agencji UE w operacjach nadzoru morskiego;
10. zauważa, że Agencja doświadczyła pewnych ograniczeń w swoich planowanych działaniach w 2020 r. ze względu na pandemię COVID-19; zauważa, że Agencja nie była w stanie zorganizować udziału swoich zasobów reagowania na zanieczyszczenia w ćwiczeniach z wykorzystaniem procedury mobilizacji Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego; zauważa, że Agencja nie mogła zorganizować praktycznych szkoleń w zakresie korzystania z usług wsparcia w zakresie sprzętu dla operatorów z państw członkowskich; zauważa, że Agencja nie zdołała zorganizować posiedzeń grupy użytkowników CleanSeaNet; zauważa, że pomimo wybuchu pandemii COVID-19 Agencja była w stanie pomyślnie zrealizować większość celów określonych w planie skuteczności działania na 2020 r.;
11. zauważa, że Agencja ściśle współpracuje z Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa w zakresie funkcji ochrony przybrzeżnej zgodnie z rocznym planem strategicznym na 2020 r.; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Agencji na rzecz współpracy z państwami członkowskimi i innymi agencjami w zakresie wymiany informacji operacyjnych, nadzoru, usług komunikacyjnych oraz określenia konkretnych możliwości udostępniania zdolności;
12. wyraża zadowolenie z pomyślnego funkcjonowania od 2017 r. trójstronnego porozumienia roboczego między Agencją, Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa (EFCA) i Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex); uważa, że porozumienie to stanowi przykład synergii między agencjami UE, który powinien stanowić źródło inspiracji dla agencji w innych dziedzinach;
13. zauważa, że w 2020 r. Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego nie podpisała z Agencją umowy o gwarantowanym poziomie usług dotyczącej bezpiecznych i skutecznych usług systemów zdalnie sterowanych; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o aktualnej sytuacji oraz do wskazania wszelkich konsekwencji dla wykonania budżetu Agencji;

Polityka kadrowa

14. stwierdza, że na dzień 31 grudnia 2020 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 97,64 % i przyjęto 207 urzędników lub pracowników na czas określony, podczas gdy budżet Unii przewidywał 212 stanowisk dla urzędników i pracowników na czas określony (w porównaniu do 212 zatwierdzonych stanowisk w 2019 r.); zauważa, że oprócz 30 pracowników kontraktowych opłacanych z budżetu Agencji w 2020 r. w Agencji pracowało 3 pracowników kontraktowych opłacanych z budżetu programu Copernicus i 14 oddelegowanych ekspertów krajowych;
15. odnotowuje stosunek liczby kobiet i mężczyzn wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla Agencji, przy czym 3 z 5 (60 %) to kobiety; odnotowuje brak równowagi płci wśród członków zarządu Agencji, przy czym 46 z 61 (75,41 %) to mężczyźni; ponadto odnotowuje brak równowagi płci wśród całego personelu Agencji, przy czym 159 z 253 pracowników (62,85 %) to mężczyźni; apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby podczas mianowania kandydatów na członków zarządu Agencji uwzględniały znaczenie, jakie ma zapewnienie równowagi płci;
16. zauważa, że w maju 2020 r. Agencja podpisała nową umowę ramową o świadczenie usług tymczasowych, która jest w pełni zgodna z prawem krajowym transponującym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE^(?);

Zamówienia publiczne

17. zauważa, że trzy statki zakontraktowane pod koniec 2019 r. w celu zastąpienia zdolności reagowania na Morzu Adriatyckim oraz w zachodniej i środkowej części Morza Śródziemnego pomyślnie zakończyły fazę przygotowań i rozpoczęły fazę operacyjną w połowie 2020 r., a ponadto zastąpiono jeden statek w północnej części Oceanu Atlantyckiego w ramach obowiązującego kontraktu; zauważa, że w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego Agencja udzieliła zamówień na trzy statki w celu zastąpienia zdolności reagowania przy wybrzeżach w południowej części Atlantyku oraz w zachodniej i środkowej części Morza Śródziemnego, przy czym trzy statki zaczęły działać do końca 2021 r.; zauważa ponadto, że umowy obejmujące Morze Bałtyckie, Wyspy Kanaryjskie i Maderę przedłużono na dodatkowy okres czterech lat;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

18. w związku z uwagami Trybunału zauważa, że Agencja dokonała przeglądu swojej procedury i wytycznych dotyczących wykrywania konfliktów interesów członków komisji selekcyjnej i zarządzania takimi konfliktami; zauważa, że nowa procedura została wdrożona na początku 2020 r. i zapewnia odpowiednią sprawozdawczość i zarządzanie potencjalnymi konfliktami interesów oraz sprawiedliwy i przejrzysty proces rekrutacji;
19. odnotowuje, że Agencja stosuje i publikuje deklaracje o braku konfliktu interesów członków swojego zarządu i kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz że wydała wytyczne dotyczące konfliktu interesów i wdrożyła mechanizmy sygnalizowania nieprawidłowości, które są ważnym narzędziem wykrywania nadużyć finansowych, korupcji i poważnych nieprawidłowości;

Kontrola wewnętrzna

20. zauważa, że w 2020 r. Agencja wypłaciła dodatki na zagospodarowanie i dietyienne wszystkim swoim pracownikom, którzy niezwłocznie po ich oddelegowaniu do Agencji zostali zatrudnieni na czas określony; zauważa, że Agencja nie podjęła wystarczających kroków w celu zweryfikowania uprawnień do tych dodatków i stwierdza, że praktyka ta stanowi niedociągnięcie w zakresie kontroli wewnętrznej;
21. zauważa, że pięciu pracowników na stanowiskach kierowniczych w Agencji posiadało przekazane uprawnienia umożliwiające im wykonywanie dokładnie tych samych uprawnień co dyrektor wykonawczy w odniesieniu do wszystkich pozycji budżetowych; zauważa, że samo w sobie stanowi to ryzyko i nie sprzyja jasnemu systemowi hierarchii wśród pracowników ani zakresowi odpowiedzialności i rozliczalności Agencji;

^(?) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pracy tymczasowej (Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 9).

22. zauważa, że dyrektor zarządzająca Agencją podpisała też decyzję powołującą p.o. dyrektorów zarządzających i p.o. delegowane organy powołujące podczas swojego urlopu wypoczynkowego, całkowicie oddelegowując w tym czasie te dwie funkcje; zauważa, że decyzja ta wykroczyła poza uprawnienia nadane dyrektorowi zarządzającemu w art. 15 rozporządzenia ustanawiającego Agencję;
23. odnotowuje wzrost liczby zarejestrowanych wyjątków, które według Agencji były bezpośrednio związane z pandemią COVID-19; z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie Agencji w sprawie tych wyjątków, ponieważ pokazuje ono, że Agencja posiada procedury kontroli wewnętrznej, a także podejmuje uzasadnione decyzje o odstąpieniu od nich, jeżeli wymagają tego okoliczności;
24. odnotowuje roczną ocenę systemu kontroli wewnętrznej przeprowadzoną przez Agencję oraz jej wniosek, że wszystkie zasady kontroli wewnętrznej i pięć elementów kontroli wewnętrznej odpowiednio wdrożono i są one ogólnie skuteczne, że potrzebne są jedynie niewielkie usprawnienia oraz że nie zgłoszono żadnych istotnych uchybień w zakresie kontroli; wzywa Agencję do uwzględnienia uchybień stwierdzonych przez Trybunał, ponieważ wydają się one wskazywać, że niektóre zasady kontroli wewnętrznej wymagają wzmocnienia;
25. z zadowoleniem odnotowuje fakt, że w 2020 r. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji i Europejski Trybunał Obrachunkowy nie wydały żadnych krytycznych zaleceń ani uwag, które mogłyby prowadzić do sformułowania zastrzeżeń w rocznym poświadczeniu wiarygodności; podkreśla jednak potrzebę jak największego zminimalizowania zagrożeń związanych z niedociągnięciami w wewnętrznej kontroli budżetowej^(?), ale z zadowoleniem przyjmuje środki Agencji z czerwca 2021 r. jako odpowiedź na ten problem;

Działania w odpowiedzi na pandemię COVID i ciągłość działania

26. wyraża uznanie w związku z faktem, że Agencja była w stanie szybko dostosować się do kryzysu związanego z COVID-19, a także w związku z faktem, że Agencja była w stanie bez przerwy świadczyć swoje usługi zainteresowanym stronom w oczekiwanym zakresie, a jakość tych usług również nie odbiegała od oczekiwań;
27. zauważa, że w świetle rozwoju pandemii COVID-19 personel Agencji otrzymał komputery do pracy zdalnej oraz że w 2020 r. pracę kontynuowano zgodnie z planem; zauważa, że Agencja w większym stopniu korzysta z wideokonferencji podczas posiedzeń wewnętrznych, posiedzeń komisji selekcyjnych w celu rekrutacji i spotkań z zewnętrznymi zainteresowanymi stronomi; zauważa ponadto, że Agencja dostosowała swoje metody pracy, aby zapewnić alternatywne formy świadczenia jak największej liczby usług, oraz opracowała nowe metody i narzędzia, które mogą być nadal przydatne w przyszłości, takie jak warsztaty transmisji na żywo i moduły szkoleń internetowych; zachęca Agencję do dalszego wykorzystywania doświadczeń zdobytych podczas pandemii oraz do korzystania z metod pracy wprowadzonych z konieczności w czasie pandemii, jeżeli będą one stanowiły wartość dodaną w okresie po pandemii;
28. zauważa, że Agencja dostosowała swój budżet i działania do pandemii COVID-19 poprzez wewnętrzną analizę rozwoju pandemii i jej wpływu na program prac Agencji; zauważa, że całkowitą nadwyżkę Agencji z przeprogramowania jej działań w tym okresie oszacowano na 1 379 110 EUR w środkach na zobowiązania i 1 602 088 EUR w środkach na płatności, które zostały zwrócone Komisji Europejskiej w ramach przesunięcia zbiorczego;
29. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że Agencja zorganizowała telepracę dla wszystkich pracowników, począwszy od 16 marca 2020 r., i była natychmiast w pełni gotowa do działania; zauważa, że zgodnie z informacjami przekazanymi przez Agencję w okresie do 3 czerwca 2020 r. jej pracownicy przeprowadzili 68 000 indywidualnych spotkań i 3 444 konferencje w aplikacji Skype, ponadto 2 203 spotkania indywidualne i 287 spotkań grupowych w aplikacji Teams;

Inne uwagi

30. odnotowuje, że Agencja kontynuuje wdrażanie unijnego systemu ek zarządzenia i audytu (EMAS), który wspiera zaangażowanie Agencji na rzecz stworzenia i utrzymania przyjaznego dla środowiska miejsca pracy oraz ogólnej poprawy jej efektywności środowiskowej; wzywa Agencję do poinformowania w ciągu 2021 r. organu udzielającego absolutorium o postępach we wdrażaniu tego systemu;

^(?) Sprawozdanie roczne Trybunału dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2020, s. 130.

31. ponawia swój apel do Agencji, aby zwiększała dostępność swojej strony internetowej w językach innych niż angielski; uważa, że większa różnorodność językowa ułatwi obywatelom europejskim dostęp do informacji, a tym samym zwiększy ich zrozumienie i wiedzę na temat działań Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego;
 32. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 4 maja 2022 r. (*) w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.
-

(*) Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0196.